

Mensen, emoties en prestatie

De Science Fiction film “I, Robot” met Will Smith staat al weken in de top-ten van de Nederlandse videotheken. In deze film nemen robots van mensen al het stupide werk over. Ze zijn erop geprogrammeerd de mens van dienst te zijn en functioneren perfect volgens een logisch en wiskundig schema. Echter, zo blijkt na een tijdje, bestaat er een geëvolueerd exemplaar van robot dat geheel eigen beslissingen kan nemen. “Sunny”, zo zijn zelf gekozen naam, is namelijk in staat om keuzes te maken gebaseerd op zijn eigen waarden. Wat ermee onlosmakelijk samen gaat is dat Sunny ook gevoelens heeft. Sterker nog, het blijkt dat zijn emoties Sunny pas in staat stellen om een hogere intelligentie te ontwikkelen dan zijn robotbroers! Dat maakt hem tot een bijna menselijk wezen dat (samen met Will Smith) ook op het eind de mensen redt van de op hun eigen abstracte logica doorgedraaide robots.

Als westerse mensen hebben we de afgelopen 250 jaar ons primate gehad op het logische denken. De veronderstelling was dat pas de ratio ons in staat stelt om vrije beslissingen te nemen en een zelfgekozen doel aan ons leven te geven. Zelfs Hollywood-films zetten intussen een vraagteken bij deze stelling. Niet omdat ze fout, maar omdat ze verkort is. Want zonder zijn eigen waarden en emoties leeft de mens zijn intelligentie helemaal niet ter volle potentie. En toch denken mensen nog vaak dat ze hun emoties en persoonlijke waarden moeten onderdrukken en verwaarlozen om goed te functioneren in het openbaar – met name in organisaties.

In de laatste tijd wordt veel geschreven over emoties, maar dat blijkt nog enigszins langs organisaties heen te gaan. Terwijl, zoals de psycholoog Susanne Piët in “Emotiemarkt”, het managementboek van het jaar 2004, meesterlijk beschrijft, de meest belangrijke onderdelen van het westerse leven, de markteconomie, de democratische politiek en de media, geheel op emotie draaien. Emotie – niet rede - blijkt gewoon het sterkste motief te zijn van menselijk gedrag en prestatie.

Ik ben als coach gespecialiseerd op emoties op de werkplek. “Hoezo emoties op de werkplek?”, hoor ik personeelsmanagers nog vaak roepen. “Voor hun emoties moeten onze medewerkers maar bij hun vrienden of een psycholoog terecht.” Een algemeen besef dat emoties – en het nu en dan in de knoop zitten ermee - onderdeel zijn van een gezond professioneel functioneren van mensen is nog veer te zoeken. Daar heeft ook de discussie over emotionele intelligentie nog niet veel aan veranderd. De investering om in het kader van bedrijfscoaching een veilige ruimte te scheppen voor het werken met belemmerende emoties wordt nog bij veel organisaties gezien als een overbodige luxe.

Dat is zonde en kost veel geld. Mensen worden ziek als ze over lange tijd hun emoties negeren. Er ontstaan conflicten op de werkvloer die belangrijke beslissingen vertragen. Allemaal verborgen kosten van het niet aanvaarden dat de mens een emotioneel wezen is, wáár dan ook. Om het maar niet te hebben over de talenten van medewerkers die niet tot inzet komen omdat belemmerende emoties dit voorstaan. We mogen dan leven in de emotiemarkt, als het gaat om een bewuste omgang met emoties lijkt Sunny ons toch een stapje voor te zijn.

www.human2org.com

Dr. Anja Overdiek
H2O - Human to Organisation
Bezoekadres:
Noordeinde 18a
2514 GH Den Haag
T 06 201 60 991
E info@human2org.com